

Toimintakertomus 2017

Sisältö

3	Vuoden aikana tapahtunutta
4	Elinkeinoelämän keskusliitto EK
5	Henkilöstökertomus
6	Talouspolitiikka
7	Työelämä
8	Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka
11	Lainsäädäntö ja hallinto
12	EU ja kauppapolitiikka
14	Viestintä
15	Yhtiöt
16	Toimitusjohtajalta
17	EK:n jäsenliitot vuoden 2017 lopussa
17	EK:n hallitus 2017
18	EK:n vuodelle 2017 valittu edustajisto

Vuoden aikana tapahtunutta

- EK julkisti syyskuussa suomalaisen omistajuuden toimintaohjelman. Ohjelma sisältää 18 konkreettista toimenpide-ehdotusta omistajuuden edistämiseksi.
- EK teki alkuvuonna esityksen yritystukijärjestelmän kehittämisestä ja vaikuttavuuden lisäämisestä. EK on ollut pysyvänä asiantuntijana mukana parlamentaarisen yritystukityöryhmän työssä.
- Maailmantalouden ja Suomen vientimarkkinoiden kehitys jatkui pääosin myönteisenä. Suomen talouskasvu kiihtyi selvästi pitkän heikon jakson jälkeen. Se oli alustavien tietojen mukaan jopa yli kolme prosenttia. Suomen kustannuskilpailukyky parani edellisvuonna solmitun kilpailukyky sopimuksen sekä tuottavuuskasvun avulla. Työllisyys alkoi vahvistua loppuvuotta kohti, mutta työllisyysaste on muihin Pohjoismaihin nähden huomattavan matala.
- Julkisen talouden tilanne koheni kasvun käynnistyttyä, mutta pitkän aikavälin rakenteellinen kestävyysvaje on yhä suuri. Vuoden aikana tehtiin monia hallitusohjelman mukaisia veromuutoksia, ja työn verotusta kevennettiin kilpailukyky sopimukseen liittyen. Sote-uudistuksen toimeenpano venyy, ja sillä tavoiteltu julkisen talouden tehostuminen on edelleen epävarmaa.
- Vuoden aikana vaikutettiin perhevapaauudistuksen käynnistymiseen.
- Keväällä 2017 EK esitteli oman perustulomallin.
- Julkaistiin raportti "EK:n näkemyksiä EU:n tulevaisuudesta", jolla Virkistettiin julkista ja asiantuntijataso keskustelua Suomen EU-politiikan tavoitteista ja peruslinjauksista.
- Vapaakauppasopimusten neuvotteluvauhti kiihtyi ennennäkemättömäksi. EK:n tavoitteet ja näkemykset mm. kauppasopimusten rakenteen, EU:n neuvottelukyvyn ja investointien tarkastelun osalta näkyivät EU:n kauppapolitiikan toteutumisessa.
- Yhteistyö Kiinan kanssa käynnistettiin uudella intensiteetillä, ml. perustamalla yhteinen innovaatiokomitea.
- EK osallistui kilpailulain kokonaisuudistuksen valmistelutyöhön ja sai torjuttua elinkeinoelämälle ongelmallisimmat ehdotukset. EK nosti esille yritysten puolustautumisoikeuksia ja vaikutti yksityisen ja julkisen elinkeinotoiminnan kilpailuneutraliteettia koskevien säännösten tehostamiseen.
- Vientivetoinen työehtosopimuskierron alkoi syksyllä 2017.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

EK:lla oli kertomusvuoden lopussa kaikkiaan 15 924 jäsenyrytystä ja -yhteisöä. Niiden palveluksessa työskenteli 900 779 henkilöä. Jäsenyrityksistä oli pk-yrityksiä 96 prosenttia.

Jäsenliittoja oli vuoden lopussa 25. Metsäteollisuuden jäsenyys EK:ssa päättyi 31.12.2016. Sosiaalialan Työnantajat ja Terveyspalvelualan liitto yhdistyivät Hyvinvointialan liitoksi (HALI) 1.1.2017.

EK:n uudistuminen jatkui vuonna 2017

EK on edelleen tehostanut ja kehittänyt toimintaansa tiiviissä yhteistyössä jäsenliittojensa kanssa. Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n strategia määrittää yhdistyksen mission: ”Tuemme Suomen uudistumista ja kasvua” ja vision: ”Suomi yritysten toimintaympäristönä muiden Pohjoismaiden tasolle”.

Vuoteen 2017 EK lähti aiempaa tiiviimmällä organisaatiolla. EK:n vastualueet ovat:

- Työelämä
- Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka
- Talouspolitiikka
- EU- ja kauppapolitiikka
- Lainsäädäntö ja hallinto
- Viestintä ja HR

Myös EK:n strategiset ydintavoitteet – Must-Win-Battlet – päivitettiin vuoden 2017 aikana vastaamaan pidemmälle tulevaisuuteen ulottuvia tarpeita. Must-Win-Battlet vuosille 2018–2022 ovat:

- Edistetään omistajuutta, yrittäjyyttä ja kasvua
- Parannetaan työelämän kilpailukykyä
- Terveempi julkinen sektori
- Rakennetaan perustaa uudistumiselle
- Suomi uudistuvan EU:n keskiöön

Suomi muiden Pohjoismaiden tasolle

EK:n keskeinen edunvalvontatavoite on Suomen laaja-alainen uudistaminen kasvun edistämiseksi. Suomi on tilastojen mukaan jäänyt muista Pohjoismaista jälkeen monilla kilpailuvyyn osa-alueilla ja siksi uudistumisen tavoitteet asetettiin korkealle. Uudistamistyötä on tehty vuonna 2017 määrätietoisesti kaikilla sektoreilla.

Suomen talouden ja työllisyyden tilanne on ollut pitkään vaikea, mutta ensimmäisiä merkkejä kasvusta nähtiin vuonna 2017. EK on kannustanut toimillaan julkisen talouden sopeuttamiseen ja tervehdyttämiseen. Erityisesti väestön ikääntyminen on korostanut haastetta velkaantumisen taittamiseksi. Maan hallituksen ohjelmassa on ollut uudistava ote, mutta samalla EK on ollut huolestunut hallituksen kyvystä toimeenpanna merkittäviä uudistuksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon SOTE-uudistus on keskeisessä roolissa julkisen talouden tervehdyttämisessä. EK:lle keskeistä on ollut kansalaisten valinnanvapauden laajentaminen ja monituottajamallin toteuttaminen. Siten olisi mahdollista saada ikääntymisestä johtuvaa kustannusten nousua hallintaan.

Ensimmäiset kokemukset uudesta työmarkkinamallista

EK:n rooli työmarkkinoilla muuttui vuoden 2016 sääntömuutoksen myötä ja vastuu palkkatarkoituksista on siirtynyt jäsenliitoille. EK on tähdännyt Suomen kilpailuvyyn parantamiseen tukemalla jäsenliittojensa siirtymistä malliin, jossa kustannuskaton määrittää vientiteollisuus. Myös paikallisen sopimisen lisääminen on EK:n keskeinen tavoite. Paikallisen sopimisen kautta on mahdollista edistää työmarkkinoiden joustavuutta ja yritysten kilpailukykyä. Vuonna 2017 uudesta mallista saatiin ensimmäiset kokemukset työmarkkinakierroksen jatkuessa vuoden 2018 puolelle.

Talouden avainlukuja

Jäsenmaksujen osuus EK:n tulorahoituksesta oli kertomusvuonna 80 prosenttia. Maksujen perustana olivat jäsenyritysten palkkasummat vuodelta 2016 ja suuremmilla yrityksillä lisäksi jalostusarvot vuodelta 2015. Jäsenmaksuperusteisiin annettiin 20 prosentin alennus vuoden 2015 tasosta. Varsinaisen toiminnan osuus tulorahoituksesta oli 2 prosenttia ja sijoitustoiminnan osuus 18 prosenttia.

Varsinaisen toiminnan kulut olivat 16,9 miljoonaa euroa. Ne sisälsivät 0,9 miljoonaa euroa maksuja yhteistyöorganisaatioille. Kulut olivat 2,0 miljoonaa euroa pienemmät kuin vuonna 2016.

Toimintavuoden tulos oli sijoitustuotot mukaan lukien 4,1 ME.

Henkilöstökertomus

Vuoden 2017 lopussa EK:n henkilöstömäärä oli 85 työntekijää (kaikki palvelussuhteessa olevat). Heistä 82 työskenteli vakinaisessa ja 3 määräaikaisessa työsuhteessa. Kertomusvuoden aikana 22 henkilön työsuhde EK:ssa päättyi. Uusia työntekijöitä palkattiin kolme, heistä 2 henkilöä vakinaiseen työsuhteeseen ja yksi määräaikaiseen. Kesällä EK tarjosi määräaikaisen harjoittelupaikan viidelle korkeakouluopiskelijalle.

Henkilöstön keski-ikä oli kertomusvuonna 48 vuotta. Naisten osuus henkilöstöstä oli 55 prosenttia ja miesten 45 prosenttia. Sairauspoissaoloja oli kertomusvuonna 2,2 prosenttia maksetusta työajasta. Vastaava luku vuonna 2016 oli 2,2 prosenttia.

Osaamisen kehittäminen nousi teemaksi vuonna 2017

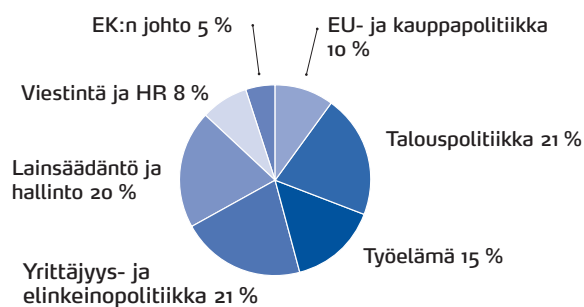
EK:ssa vuosittain toteutettavan henkilöstötutkimuksen vastausaktiivisuus oli 91,6 prosenttia. Sen perusteella henkilöstö luottaa vahvasti EK:n rooliin yhteiskunnallisena vaikuttajana ja EK:n uuteen toimintatapaan. Myös oma työ koetaan erittäin merkityksellisenä.

Vuonna 2017 HR:n erityisteemaksi nousi osaamisen kehittäminen. Sen perustana ovat EK:n menestystekijät ja niihin liittyvät osaamiset, jotka määriteltiin yhdessä henkilöstön kanssa. Myös syksyn 2016 yhteistoimintaneuvottelujen seurauksena irtisanotuille järjestettiin uudelleensijoittumisvalmennusta keväällä 2017.

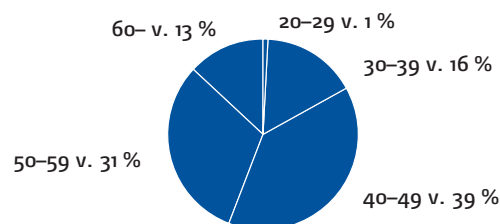
Henkilöstökulut

Pakolliset ja vapaaehtoiset henkilöstökulut olivat vuonna 2017 yhteensä 9,3 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus kokonaiskuluista oli 55 prosenttia ja palkkojen osuus henkilöstökuluista oli 82 prosenttia. Henkilöstökulut laskivat noin 2,3 miljoonaa euroa vuoden 2016 toteutetun YT-prosessin seurauksena verrattuna vuoteen 2016. Kannustavan palkitsemisjärjestelmän kautta tulospalkitsemiseen käytettiin 2,8 prosenttia palkkasummasta. Henkilöstön koulutukseen käytettiin vuonna 2017 yhteensä 130 000 euroa, josta kielikoulutuksen osuus oli 40 000 euroa. Vuonna 2016 vastaavat luvut olivat 173 000 euroa ja 38 000 euroa.

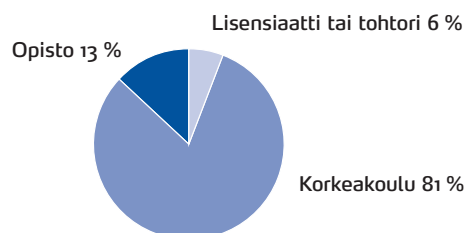
Henkilömäärä vastualueittain

Henkilöstön ikärakenne

Henkilöstön koulutustaso

Suomen talous kasvoi vuonna 2017 selvästi. Talousennusteita nostettiin vuoden aikana, ja alustavien tietojen mukaan BKT kasvoi noin kolme prosenttia. Työllisyys alkoi parantua vuoden loppua kohti, mutta työttömyys on edelleen melko korkea. Samaan aikaan rekrytointivaikkeudet alkoivat yleistyä. Julkisen talouden alijäämä kaventui vähitellen, mutta pitkän aikavälin kestävyysvaje on edelleen merkittävä.

EK vaikutti aktiivisesti talous- ja veropoliittiseen päätöksentekoon. Työn verotusta kevennettiin osana kilpailukyky-sopimusta 300 miljoonalla eurolla EK:n tavoitteiden mukaisesti. Tällä kompensoitiin palkansaajamaksujen korotukset. Valitettavasti ns. solidaarisuusveron voimassaoloa kuitenkin jatkettiin.

EK:n pitkään ajama muutos työnantajan kustantaman koulutuksen verovapaudesta työntekijän verotuksessa toteutui. Lisäksi työvoiman liikkuvuutta edistettiin pidentämällä verovapaiden päivärahojen aikarajaa.

VM:n yritysverotyöryhmän raportti julkistettiin helmikuussa. EK ei pitänyt osinkoverotukseen esitettyjä kiristyksiä perusteltuina, vaan korosti työn verotuksen keventämisen tärkeyttä. Osinkoverotus pysyi syksyn budjettineuvotteluissa ennallaan.

Hallitus päätti käynnistää selvityksen yritys- ja tuloverotuksen kehittämisen pitkän aikavälin suunnitelmasta. Työ valmistuu keväällä 2019.

Tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverotus päätettiin siirtää Tullilta Verohallinnolle EK:n esittämällä tavalla.

EK osallistui aktiivisesti BusinessEuropen vero- ja talouspoliittisten työryhmien työhön. EK:n talous- ja verovaliokunta kokoontui vuoden 2017 aikana viisi kertaa.

Hankkeet aggressiivisen verosuunnittelun estämiseksi ja kansainvälisen verotuksen sääntöjen uudistamiseksi etenivät. Kahdenkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismeja koskeva direktiiviesitys hyväksyttiin. Suomi allekirjoitti OECD:n

ns. monenkeskisen verosopimuksen EK:n tavoitteen mukaisesti. Näiden täytäntöönpano kotimaiseen lainsäädäntöön tapahtuu vuoden 2018 aikana. EU:ssa aloitettiin digitaalisen liiketoiminnan verotuksen kehittämishanke. Direktiiviesitys on odotettavissa alkuvuodesta 2018.

Komissio julkaisi alv-direktiivin muutosehdotuksen, joka on 1. vaihe siirtymisessä kohti ns. määränpäämaaperiaatteen perustuvaa EU:n arvonlisäverojärjestelmää. Lisäksi EU:ssa hyväksyttiin sähköisen kaupankäynnin alv-sääntöjen muutokset, joilla jatkossa kevennetään yritysten hallinnollista taakkaa esim. tavaroiden verkkokauppaan liittyvässä veronmaksussa ja raportoinnissa.

Päätöksentekoa tukevaa tiedontuotantoa

EK teki kerran kuukaudessa suhdannetiedustelun koko yksityiselle sektorille, osana Euroopan komission tiedustelujärjestelmää. EK julkaisi neljä Suhdannebarometriä ja 12 luottamusindikaattoritiedotetta. Barometrin julkistamisen yhteydessä EK otti kantaa ajankohtaisiin talouspoliittisiin kysymyksiin.

Investointitiedusteluilla kartoitettiin sekä kiinteitä investointeja että t&k-toimintaa. Elinkeinoelämän työvoimatarpeita analysoitiin henkilöstö- ja koulutustiedustelulla sekä työaikojen kehitystä työaika- ja poissaolotiedustelulla. Lisäksi vastuualue toteutti monille EK:n jäsenliitoille tiedusteluja ja selvityksiä.

EK tuotti vuonna 2017 palkkatilastoja, joihin kerättiin palkkatiedot noin 700 000:sta EK:n jäsenyritysten työntekijästä. Sähköinen palkkatilastopalvelu vakiintui yritysten EK:lta saamaksi jäsenpalveluksi. EK tuottaa palkkatilastoja edunvalvontaa ja jäsenyritysten palvelua varten sekä osaksi Suomen virallista palkkatilastoa.

Työelämä

Vientivetoinen työehtosopimuskierrös alkoi

Työehtosopimusneuvotteluissa alkoi uusi sopimuskierrös syksyllä 2017. Neuvottelut käytiin EK:n sääntömuutoksen mukaisesti liittokohtaisesti. EK tarjosi tukeaan neuvotteluihin laskenta-avun ja tiedon välittämisen muodossa. Vientialat Teknologiateollisuus ja Kemianteollisuus avasivat neuvottelukierroksen sopimuksilla, joiden palkkoja korottava vaikutus oli 3,2 prosenttia kahdessa vuodessa ja kustannusvaikutus kahden vuoden sopimuskaudella 2,2 prosenttia. Toimintavuoden loppuun mennessä myös useat muut alat saavuttivat vientialojen avauksen mukaisen sopimuksen. Sopimukset liäsivät myös mahdollisuuksia sopia palkoista ja eräistä muista asioista paikallisesti.

EK:n jäsenkentässä oli 111 työtaistelua vuonna 2017. Näistä 82 oli lakkoja, joista 85 prosenttia laittomia.

EK vaikutti perhevapaaudistuksen käynnistymiseen

EK laati oman mallinsa perhevapaaudistuksen toteuttamiseksi. Toteutuessaan malli nostaisi työllisyyttä ja parantaisi naisten asemaa työmarkkinoilla ilman perusteettomia lisäkustannuksia. Malli sai erinomaisen julkisuuden ja hyvän palautteen. Se loi pohjaa sille, että maan hallitus päätti käynnistää perhevapaaudistuksen valmistelun tavoitteenaan työllisyyden ja tasa-arvon edistäminen julkisen talouden raamien puitteissa.

EK:lta oma perustulomalli

EK valmisteli oman mallinsa perustuloksi. Siinä yhdistyy yleinen asumistuki ja toimeentulotuki. Malli sai laajaa julkisuutta. EK pääsi mukaan hallituksen käynnistämään sosiaaliturvan uudistamisen valmisteluun.

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka

Pk-yrityksissä myönteinen vire

Pk-yritysten tilanne vuoden 2017 lopussa oli vuodentakaista parempi. Varsinkin tuotteiden ja palvelujen kysyntä kohentui vuoden aikana merkittävästi, mutta myös investoinneissa, työllisyydessä ja ulkomaankaupassa tapahtui myönteistä kehitystä. Kasvua jarrutti edelleen yrittäjien ikääntymisestä seurannut omistajanvaihdosten pato, joskin vilkastumista oli havaittavissa myös yrityskauppamarkkinoilla.

Palveluja myllätettiin

Taloudessa tapahtunut myönteinen käänne vahvisti myös yrittäjien luottamusta maamme hallitukseen. Yleissävy oli silti edelleen kriittinen ja hallitukselta toivottiin määrätietoisempaa otetta sinänsä yrittäjämynönteisten uudistusten toteuttamisessa ja maaliin viemisessä. EK oli myös vaikuttamassa, kun Tekesin ja Finpron yhdistymistä valmisteltiin ja palvelut koottiin uuteen, vuoden 2018 alussa käynnistyneeseen Business Finlandiin. Työnantajayritysten perusviestit koko yhdistymisprosessin ajan olivat selkeät: uudistuksen on tapahduttava asiakaslähtöisesti, resursseja on suunnattava ulkomaanverkoston vahvistamiseen ja toiminnolle on taattava kilpailijamaihin nähden riittävät resurssit. Yrityslähtöiset palvelut niin kotimaassa kuin kohdemarkkinoilla ovat nyt erityisen tärkeitä, koska pk-yritysten kansainvälistymisaktiivisuus on kasvussa. EK:n tuoreimman arvion mukaan työnantajayrityksistä noin 22 000 tekee vientiä tai toimii muuten ulkomailla. Lukumäärä on jopa 6 000 yritystä suurempi kuin vuonna 2008 ennen finanssikriisin puhkeamista.

Tutkimuksia hyödynnettiin tehokkaasti

Vuoden 2017 aikana EK toteutti jälleen pk-edunvalvonnan kannalta tärkeitä yrittäjyystutkimuksia. Kesän kynnyksellä ja vuodenvaihteessa julkaistiin Pk-Pulssi -tutkimus, joka kuvaa pk-yritysten tilanteen kehittymistä ja näkymiä lähitulevaisuuteen. Lisäksi EK:n Yrittäjäpaneeli vakiinnutti paikkansa työkaluna, kun etsitään keskeisiä toimintaympäristön kehittämiskohteita, arvioidaan poliittisten päätösten vaikutuksia tai selvitetään uusien yrityspalvelujen kysyntää yrittäjien keskuudessa. Vuoden 2017 helmikuussa julkaistiin myös EK:n Kuntaranking-tutkimus, jota on tehty parin vuoden välein vuodesta 2010 alkaen. Tutkimus on saavuttanut mer-

kittävän aseman kuntapäätäjien parissa ja sitä hyödynnetään usein myös yhtenä toteutetun elinkeinopolitiikan arvioinnin välineenä.

Yrittäjävaltuuskunnassa aktiivinen vuosi

Pk-edunvalvonnan tärkeimpänä taustavoimana toimii EK:n Yrittäjävaltuuskunta. Se koostuu noin sadasta eturivin yrittäjästä, joiden tehtävänä on edustaa omaa toimialaansa ja välittää pk-kentän näkemyksiä EK:n vaikuttamistyön tueksi.

Omistajuus on pk-edunvalvonnan pitkän aikavälin prioriteetteja. Vuoden 2017 merkittävimpiä avauksia olikin Suomalaisen omistajuuden toimintaohjelma, joka valmisteltiin Yrittäjävaltuuskunnan puheenjohtajan Kari Jussi Ahon johdolla. Ohjelma sisältää 18 uudistusehdotusta Suomen päättäjille. Niiden tavoitteena on saada yritykset, yksityishenkilöt ja yhteiskunta vaurastumaan rinnakkain helpottamalla yritysten omistamista. Avainasemassa on pk-yritysten kyky kasvaa, uudistua, kansainvälistyä ja tarjota työpaikkoja.

Yrittäjävaltuuskunta kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Kokouksissa kuultiin niin Suomen poliittista johtoa kuin muitakin sidosryhmien avainhenkilöitä. Kesäkokoukseen kutsuttiin mukaan myös muiden yrittäjäjärjestöjen edustajat yhteistyötä pohtimaan. Valtuuskunnan kolme työryhmää pureutuivat kansainvälistymisen ja uudistumisen, työelämlainsäädännön sekä verotuksen ja rahoituksen kysymyksiin evästäen EK:n edunvalvojia. Valtuuskunta järjesti myös matkan Ruotsiin tutustumaan EK:n sisarjärjestön toimintaan.

Yrittäjyyden teemat ovat aiempaa vahvemmin esillä myös EK:n viestintäkanavissa. Yrittäjävaltuuskunnalla on tärkeä merkitys viestinnällisten syötteiden ja case-esimerkkien tarjoajana.

Alue- ja hanketoiminta vilkasta

Aluetoiminta oli vuoden 2017 aikana vilkasta. Aluetoiminnan perustana on yhteistyö kauppakamarien kanssa. Tämän yhteistyön puitteissa järjestettiin 22 Elinkeinoelämän foorumeja ja 19 Suhdannebarometrin julkaisutilaisuutta. Näiden ohella EK toteutti 7 kuntavaalikeskustelua herättelevää tilaisuutta. Tilaisuuksissa julkaistiin Kuntaranking-selvitys, joka arvottaa alueiden yritysilmapiiriä ja yritysmyönteisyyttä.

EK isännöi vuoden 2017 Yrittäjän päivän pääjuhlaa 5.9

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka

Korjaamolla, Helsingissä. Tilaisuuden teemana oli seuraavan sadan vuoden tekijät. Tilaisuus houkutteli paikalle 400 kävijää ja keräsi runsaasti kiitoksia eri sidosryhmiltä.

Keinoja pk-yritysten uudistumiseen ja kasvuun haettiin muun muassa Ilmastobisnestä pk-yrityksille -hankkeen avulla yhteistyössä Clonet oy:n kanssa. Hankkeeseen osallistui 14 eri alojen pk-yritystä ympäri maata ja tutkimustietoa kerättiin myös EK:n yrittäjyystutkimusten ja Elinkeinoelämän foorumien kautta.

Taloukasvu tarvitsee osaavia tekijöitä

Osaamiseen ja koulutukseen liittyvä toiminta on pitkäjänteistä ja vuonna 2017 tapahtui paljon. EK osallistuu itse ja lisäksi koordinoi liittoyhteisön kannat ja yritysedustajat kaikkien koulutustasojen kulloinkin työnalla oleviin uudistuksiin. 2017 käynnistyi kansallinen ammatillisen koulutuksen ennakointihanke (9 kpl ja ohjausryhmä) sekä uudet työelämätoimikunnat (38). EK:n kautta monipuolinen osaamistarve tuli huomioiduksi ammatillisten tutkintojen sisällöissä (38 kpl).

Ammatillisen koulutuksen reformi on EK:n onnistunut pitkäaikainen vaikuttamistyö. Reformi saatiin lainsäädäntövalheeltaan valmiiksi vuoden 2017 lopussa. Uudistuksen myötä nuorilla, alanvaihtajilla, aikuisilla, työttömillä sekä maa-hanmuuttajilla on aiempaa parempi mahdollisuus uudistaa ammatillista osaamistaan. Yrityksille tarjoutuu rekrytointiyhteistyöhön kanavia, ja lisäksi yrityksillä on aiempaa parempi mahdollisuus päivittää oman henkilöstönsä osaamista.

EK osallistui Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 sekä tutkimus- ja innovaationeuvoston Visio 2030 -töihin ja vaikutti toimillaan koulutus- ja innovaatiohoiduksen kehityksen kääntämiseen leikkauslinjalta nousujohteiseksi. EK:n viestit matematiikan tärkeydestä kommunikoitiin tuloksellisesti, kehysriihessä saatiin 5 milj. matematiikan opetuksen. EK osallistui myös OKM:n kansallisen kielivarannon selvitystyöhön ja päivitti samalla omat kielilinjauksensa, jotka levisivät hyvin mediassa. EK kartoitti jäsenyritystensä digitalisaation osaamistarpeita ja kantoja korkeakoulu yhteistyöhön.

Vahvaa vaikuttamista EU:n energiaunionin 2030-lainsäädäntöön

EK jatkoi vahvaa vaikuttamista EU:n energiaunionin 2030-lainsäädäntöhankkeisiin yhdessä BusinessEuropen,

sisarjärjestöjen ja liittoyhteisön kanssa Brysselissä ja kansallisesti. EK:n asiantuntija työskenteli jaksoja paikan päällä päivittäisen vaikuttamisen varmistamiseksi. Pohjoismaista yhteistyötä tiivistettiin erityisesti sähkömarkkinasääntelyn osalta.

Lainsäädäntöhankkeet etenivät pääosin suotuisaan suuntaan elinkeinoelämän kannalta. Päästökaupan uudistamisessa kaudelle 2021–2030 päästiin tasapainoiseen lopputulokseen. Hiilivuotoriskin toimialoille lisätään ilmaisjakoa tarvittaessa ja päästöoikeuksien hinnan vahvistamisella tuetaan vähähiilisiä investointeja.

Suomen vuoden 2030 päästövähennystavoitteen (39 %) joustojen tilanteeseen jäi vielä selvittävää, sillä metsien hiilivarastojen laskentasäännöt ovat osin tulkinnanvaraisia. Suomi sai kuitenkin parannuksia komission alkuperäiseen esitykseen verrattuna. Erityisesti viestit parlamenttiin onnistuttiin saamaan hyvin läpi.

Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden osalta saatiin jäsenmaiden linjaukset suomalaisen elinkeinoelämän näkökulmasta hyviksi, mutta niiden sekä sähkömarkkinoiden uudistamisen käsittely parlamentissa jatkuvat vuonna 2018.

EK osallistui myös COP23-ilmastoneuvotteluihin Bonnissa, jossa työstettiin Pariisin ilmastopöytäkirjan toimeenpanosääntöjä. Lisäksi EK vaikutti kansalliseen keskipitkän aikavälin ilmastopoliittiseen suunnitelmaan, jolla toteutetaan EU:n Suomelle asettamia ilmastotavoitteita päästökaupan ulkopuolisilla sektoreilla.

Yritykset liittyivät aktiivisesti uuteen energiatehokkuussopimukseen

Vuoden 2017 alussa käynnistyi kolmas vuoteen 2025 ulottuva energiatehokkuussopimusten kausi. Uuteen sopimukseen oli vuoden loppuun mennessä liittynyt yli 400 yritystä. EK osallistui kauden suunnitteluun energiavaltaisen teollisuuden ja yleisen teollisuuden ja palvelujen osalta. Lisäksi EK esitteli vapaaehtoisen sopimustoiminnan etuja kolmessa EU:n komission energiatehokkuuden rahoitusseminaarissa Tanskassa, Puolassa ja Tškeissä.

EK osallistui materiaalitehokkuuden sopimustoiminnan kehittämiseen vapaaehtoisuuden pohjalta. EK vaikutti liittojen kanssa myös EU:n jätedirektiivien käsittelyyn.

Yrittäjyys ja elinkeinopolitiikka

Luvitus sujuvoituu

EK osallistui lakihankkeeseen, jossa ympäristöön ja luonnon-suojeluun liittyvät eri luvat yhdistettiin yhdeksi luvaksi, josta on vain yksi muutoksenhaku. Luvituksen nopeuttamiseksi muut luvat tulee jatkossa käsitellä yhtä aikaa ympäristölupien kanssa. Viranomaisten on myös varmistettava, etteivät ne anna keskenään päällekkäisiä tai ristiriitaisia lupamääräyksiä. YVA-selostuksen ja luvan selvitykset voidaan tulevaisuudessa laatia yhteisesti.

Hallituksen kärkidigihanke "Luvat ja valvonta" on edennyt niin, että joitain sähköisiä palveluosioita saadaan käyttöön vuoden 2018 lopussa. Ympäristöministeriössä on tehty linjaukset siitä, että ympäristöhallinnon sähköiset palvelut liitetään Luvat ja valvonta -palvelualustaan.

EK vaikutti vahvasti siihen, ettei Valtion lupa- ja valvontavirastoon LUOVAn perusteta asiamiestä, joka olisi voinut valittaa viraston lupapäätöksistä.

Vuoden 2017 aikana on siirretty lupavelvollisuuden piiristä ilmoitusmenettelyyn noin 400 toimintoa.

Liikenneinfra ja logistiikan digitalisaatio

EK piti esillä yritysten tarpeita liikenneinfran kehittämiseksi. EK vaikutti liikenneverkko-yhtiön selvittämiseen sekä infran rahoitusta valmistelevaan parlamentaariseen työryhmään. Selvitykset tieverkon merkityksestä eri toimialojen kuljetusten määrälle ja arvolle sekä yritysten näkemykset infrasta saivat hyvin myös julkisuutta. EK vaikutti meriliikenteen väylä-maksun puolituksen ja rataveron poiston jatkumiseen vuonna 2018 (55 milj.€).

Liikenteen päästöjä vähennetään Suomessa voimakkaasti 2020-luvulla. EK vaikutti siihen, että kun keinoista päätetään, huomioidaan mahdollinen kustannusnousu ja otetaan käyttöön keinoja, joilla kustannuksia voidaan kompensoida.

EK edisti logistiikan digitalisaatiota yritysten, toimialaliittojen, BusinessEuropen ja liikenne- ja viestintäministeriön kanssa. EU:ssa komission Liikkuvuuspakettiin sisältyi useita uusia tieliikenteen direktiivien muutosehdotuksia. EK vaikutti siihen, että Suomen valtion ja BusinessEuropen linjaukset vastaavat elinkeinoelämän näkemyksiä.

Lainsäädäntö ja hallinto

Jäsenyryyksille ohjeistusta uuden hankintalain soveltamisessa

EK:n tavoitteet toteuttanut uusi hankintalaki tuli voimaan vuoden 2017 alussa. Laista laadittiin katta ohjeistus julkisen sektorin kanssa asioiville jäsenyryyksille. EK piti yhteyttä lain noudattamista valvovaan Kilpailu- ja kuluttajavirastoon ja vaikutti valvonnan suuntautumiseen jäsenyryyksille haitallisimpiin ilmiöihin.

Eri toimialoja koskeviin sääntelyhankkeisiin osallistuttiin aktiivisesti korostaen yksityisten ja julkisten toimijoiden tasapuolista kohtelua kilpailluilla markkinoilla. Huomion kohteena olivat erityisesti laajat rakenneuudistukset.

Kilpailulain uudistustyössä varmistettiin yritysten puolustautumisoikeudet

EK osallistui kilpailulain kokonaisuudistusta valmistelemaan työryhmän työhön ja vaikutti siihen, että lainvalmistelussa luovuttiin elinkeinoelämälle ongelmallisimmista ehdotuksista. Korostettiin yritysten puolustautumisoikeuksia ja edellytettiin kilpailuneutraliteettia koskevien säännösten noudattamisen tehostamista.

Tietosuoja-asetus ja digitaalisten sisämarkkinoiden hankkeet työllistivät

EK laati jäsenyryyksille laajan tietopaketin toukokuussa 2018 sovellettavaksi tulevasta EU:n yleisestä tietosuoja-asetuksesta ja osallistui henkilötietojen suojaa koskevan kansallisen lainsäädännön tarkistamista varten perustetun työryhmän työhön.

Vaikutettiin neuvotteluihin sähköisen viestinnän tietosuojasääntelyä, televiestintäsääntelyn uudistusta, perusteettomia maarajoituksia, datan vapaata liikkuvuutta ja tavaran etämyyntiä koskevista ehdotuksista.

Rahoitusmarkkinoiden sääntelyyn vaikutettiin laajalla rintamalla

EK jatkoi vaikuttamista EU:n pääomamarkkinaunionin toteuttamiseen tähtääviin aloitteisiin. Oltiin mukana vaikuttamassa myös kansalliseen kannanmuodostukseen saneerausdirektiiviehdotuksesta.

EK vaikutti yrityssaneerauslain päivittämistarpeiden arviointiin ja rahoitusvälineiden markkinat -direktiivin täytän-

töönpanoon sekä osallistui EU:n toisen maksupalveludirektiivin täytäntöönpanoa valmistelleen työryhmän työhön.

EK teki komissiolle aloitteen EU:n markkinoiden väärinkäyttöasetuksen (MAR) ylilyöntien liudentamiseksi listayhtiöiden sisäpiiriraportoinnissa. EK oli vaikuttamassa uuden rahanpesulainsäädännön voimaantumiseen ja neuvotteluihin EU:n rahanpesudirektiivistä.

Yhtiöoikeus ja yhteiskuntavastuuraportointi edunvalvonnan kohteina

EK osallistui aktiivisesti osakkeenomistajan oikeudet -direktiivin kansalliseen täytäntöönpanotyöhön. Työ on edennyt pitkälti elinkeinoelämän tavoittelemalla tavalla.

EK informoi laajasti jäsenyryksiään muun kuin taloudellisen tiedon raportointivelvoitteiden tuomista käytännön haasteista ja kysymyksistä. EK oli mukana kaupparekisterilain muutoksia pohtivassa työryhmässä. Tavoitteena on joustavoittaa ja helpottaa yritysten kaupparekisteriasiointia.

IPR-sääntelyn EU-uudistuksiin vaikutettiin aktiivisesti

EK vaikutti tekijänoikeusdirektiiviehdotuksesta käytyihin neuvotteluihin. EU:n tekijänoikeusdirektiivin ensimmäinen osa, asetus verkkosisältöpalveluiden siirrettävyydestä, hyväksyttiin toimintavuonna.

EK osallistui tavaramerkkilainsäädännön kokonaisuudistusta ja liikesalaisuusdirektiivin kansallista täytäntöönpanoa valmistelevien työryhmien työhön sekä vaikutti EU:n patenttisääntelyä koskevien hankkeissa.

Paremmen sääntelyn tavoitteet etenivät

EK päivitti laajan norminpurkulistansa yhdessä jäsenliittojen kanssa. Ehdotukset ovat edenneet valmisteluun useissa ministeriöissä. Alkoholilainsäädännön laaja uudistus hyväksyttiin eduskunnassa.

Vaikutusten arviointineuvosto jatkoi aktiivista ja tehokasta työtään. Sääntelyn kustannusten hillitsemiseksi työ- ja elinkeinoministeriö käynnisti ”yksi-yhdestä” -hankkeen. Tavoitteena on laajentaa ”yksi-yhdestä” -periaate koskemaan kaikkia ministeriöitä.

EU ja kauppapolitiikka

EK vahvisti yhteiskunnallista vaikuttajarooliaan EU-politiikassa ja käynnisti EU-keskustelua Suomessa. Samalla EK huolehti aktiivisesti Suomen elinkeinoelämän näkemysten ja intressien välittämisestä keskeiseen EU-lainsäädäntöön ja politiikan suuntautumiseen.

Liittoyhteistyön tiivistämiseksi käynnistettiin kuukausittaiset liittoyhteisön EU-verkoston kokoukset. Säännölliset kokoukset ovat vahvistaneet tiedonkulkua, tehostaneet yhteisten EU-kantojen muodostamista ja terävöittäneet aktiivista vaikuttamista EU-asioissa.

Pohjoismaisten elinkeinoelämän keskusjärjestöjen yhteistyötä EU-edunvalvonnassa lisättiin niin Brysselissä kuin pääkaupunkien välillä. Tavoitteena on kilpailukykyä, kevyttä sääntelyä, avoimuutta ja vapaata kauppaa edistävien äänien vahvistaminen EU-politiikassa erityisesti Iso-Britannian vaikutusvallan heikennyttyä.

Elinkeinoelämä aktiivinen EU:n tulevaisuuskeskustelussa

Vuoden 2017 aikana keskustelua Euroopan tulevaisuudesta käytiin useissa jäsenmaissa. Eurooppa-teemat olivat keskeisiä mm. Ranskan, Saksan ja Alankomaiden vaaleissa. Euroopan komissio julkaisi sarjan keskusteluasiakirjoja EU:n tulevaisuudesta. Suomessa EK oli keskeisenä toimijana käynnistämässä julkista keskustelua Euroopan unionin tulevaisuudesta ja Suomen roolista siinä.

Maaliskuussa 2017 EK teki muiden työmarkkinajärjestöjen kanssa yhteisen kannanoton, jossa kannustettiin Suomen hallitusta ennakoivampaan ja aktiivisempaan EU-vaikuttamiseen.

Syyskuussa 2017 EK julkaisi Näkemyksiä EU:n tulevaisuudesta -raportin, johon on koottu näkemyksiä elinkeinoelämän kannalta tärkeimmistä aiheista. Julkistamisen yhteydessä EK järjesti Euroopan komission sekä Finunionsin kanssa laajalle yleisölle EU:n tulevaisuutta käsittelevän seminaarin työpajoineen.

Iso-Britannia käynnisti virallisen EU-eroproessin maaliskuussa 2017. EK on välittänyt elinkeinoelämän näkemyksiä Britannian EU-eroon liittyviin EU:n ja Ison-Britannian välisiin neuvotteluihin. Lisäksi on herätetty elinkeinoelämän tietoisuutta brexitin mahdollisista vaikutuksista yritysten toimintaan. EK nosti aktiivisesti esille eroon liittyviä suomalaisen elinkeinoelämän kannalta tärkeitä kysymyksiä mediassa, viranomaisten sekä poliittisten päättäjien ja Euroopan tasolla erityisesti BusinessEuroopessa.

Kuluneena vuonna alkoi EU:n seuraavien monivuotisten rahoituskehysten valmistelu vuosille 2020-2027. EK on toiminut puheenjohtaja BusinessEuropen työryhmässä, joka välittää eurooppalaisen elinkeinoelämän kantoja talousarvion valmisteluun. BusinessEuropen poliittiset viestit korostavat budjetin käyttämistä kohteisiin, jotka tuovat aidosti eurooppalaista lisäarvoa.

Kiertotalous

Kiertotalous oli vahvasti esillä koko vuoden, kun Euroopan komissio keräsi tietoa ja mielipiteitä valmistellessaan kiertotalouspakettiin kuuluvia muovistrategiaa ja jäte-tuote-kemikaalilainsäädännön rajapintatarkastelua, jotka olivat myös Suomen elinkeinoelämän prioriteetteina. Erityisen paljon Brysselissä käytiin keskustelua muoveista ja EK oli hyvissä ajoin nostamassa esiin elinkeinoelämän ratkaisulähtöisiä viestejä, esimerkiksi järjestämällä yhdessä muiden pohjoismaisten elinkeinoelämän järjestöjen kanssa paljon näkyvyyttä saaneen seminaarin.

EU:n energiaunioni

Euroopan unionin energiaunionin lainsäädäntö eteni merkittävästi vuoden 2017 aikana. EK vaikutti aktiivisesti lainsäädäntöhankkeisiin, edistäen menestyksellisesti suomalaisen elinkeinoelämän näkemyksiä. EK:n energia- ja ilmastovaliokunta vieraili Brysselissä kesäkuussa, tapaamassa Euroopan komission, neuvoston ja parlamentin edustajia.

Sosiaalinen ulottuvuus

Marraskuussa 2017 Euroopan unionin neuvosto ja Euroopan parlamentti allekirjoittivat julistuksen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista. Työnantajajärjestöjen vaikutustyö näkyy erityisesti sosiaalipilarin johdanto-osassa. Sen mukaan kyseessä on poliittinen aloite, joka ei laajenna EU:n toimivaltaa tai luo uusia sosiaalisia oikeuksia. Samalla luvataan kunnioittaa työmarkkinaosapuolten asemaa. Syksyllä EK järjesti yhdessä pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa seminaarin, jossa käsiteltiin EU:n sosiaalisen ulottuvuuden ja pohjoismaisen hyvinvointimallin rinnakkaiseloa.

Komissio on tehnyt ja tekee lukuisia aloitteita sosiaalipilarin pohjalta. EK on pyrkinyt vaikuttamaan siihen, että uusi sääntely lisää työssäkäyntiä mm. parantamalla naisten

EU ja kauppapolitiikka

työmarkkina-asemaa ja tasaamalla vapaiden käyttöä vanhempien välillä. Työ jatkuu vuoden 2018 aikana. EK keskittyy nyt varmistamaan, että sääntely täyttää tavoitteensa ilman kohtuutonta taakkaa yrityksille ja jäykistämättä työmarkkinoita.

Kauppapolitiikka

EU on edennyt entistä vauhdikkaammin oman vapaakauppasopimus-verkoston rakentamisessa. Viime vuoden merkittävimmät saavutukset olivat sopu Japanin kanssa vapaakauppasopimuksesta ja Kanadan kanssa neuvotellun CETA-sopimuksen väliaikainen voimaantulo. EK:n on ollut etupainotteisesti tukemassa keinoja EU:n kauppapoliittisen toimintakyvyn parantamiseksi mm. kauppasopimusten hyväksymisprosessin virtaviivaistamiseksi.

Yhdysvaltojen muuttunut kauppapoliittinen linja ei toistaiseksi johtanut merkittävään kaupanesteiden lisääntymiseen. EK analysoi ja päivitti säännönmukaisesti tilannekuvaa.

Globaalivaikuttamista

Kiinan merkitys Suomen taloudelle ja suomalaisyrityksille kasvaa nopeasti. EK oli aktiivisessa roolissa presidenttien Niinistö ja Xi tapaamisen pohjalta syntyneen Kiina-Suomi innovaatiokomitean perustamisessa. Komitea kokoaa yhteen yrityksiä molemmista maista ja sen tavoitteena on kaupan edistäminen ja -esteiden purkaminen. EK toimii komitean koordinaattorina. Lisäksi EK solmi yhteistyösuhteet Kiinan kolmen johtavan työnantaja- ja ulkomaankauppajärjestön kanssa.

EK osallistui Suomen ja Venäjän taloussuhteita käsittelevän vuoropuhelun ylläpitoon sekä ongelmanratkaisuun muun muassa hallitusten välisen talouskomission toiminnassa ja sen pk-työryhmän koordinaattorina. Lisäksi vaikutettiin Venäjän protektionististen toimien (tuonninkorvausohjelma) sekä Yhdysvaltain pakotelakipaketin vaikutusten ja jatkotoimien arviointiin EU-tasolla BusinessEurope Venäjä-verkon puheenjohtajan roolissa.

Kehitysrahoituksen osalta pyrittiin kehittämään suomalaisen yksityissektorin osallistumismahdollisuuksia kehityshankkeisiin. Keskeisessä roolissa on Finnfundin toimintakyvyn ylläpito. EK jatkoi vaikuttamista Finnveran vienninrahoitusinstrumenttien pohjoismaisen kilpailukyvyn varmistamiseksi muun muassa Teknologiaetelisuuden kanssa tehdyn kehitystarveselvityksen muodossa.

EK koordinoi Kazakstaniin Astanan maailmannäyttelyn aikaan tehdyn tasavallan presidentin valtiovierailun yritysvaltuuskuntaosuuden. Lisäksi EK oli mukana järjestämässä useita yritystilaisuuksia ulkomaisten delegaatioiden vierailuiden yhteydessä.

Suomi aloitti arktisen neuvoston kaksivuotisen puheenjohtajakauden keväällä 2017. EK osallistuu sekä arktisen neuvottelukunnan että arktisen talousneuvoston toimintaan.

Nousevien teemojen poiminta

EU:n agendalle tulevaisuudessa nousevien teemojen kartoittaminen ja varhainen vaikuttaminen korostuivat aiempaa enemmän EK:n toiminnassa vuonna 2017. Datan vapaa liikkuvuus, tekoäly, tulevaisuuden työelämän osaamistarpeet, kiertotalous ja talous- ja rahaliiton tulevaisuus ovat kysymyksiä, joista päättäjät Brysselissä ovat enenevässä määrin kiinnostuneita.

EK on tuonut esiin nousevia teemoja ja muita tärkeitä asioita järjestämällä eri sidosryhmille ja laajemmalle yleisölle ajankohtaisia seminaareja ja tapahtumia niin Suomessa kuin Brysselissä.

Tilaisuuksia nousevista aiheista on järjestetty mm. digitalisaatiosta yhdessä Suomen pysyvän edustuston ja Nokian kanssa, EU:n sosiaalisesta ulottuvuudesta pohjoismaisten sisarjärjestöjen kanssa, muoveista kiertotaloudessa yhdessä pohjoismaisten sisarjärjestöjen ja Suomen, Ruotsin ja Tanskan pysyvien edustustojen kanssa sekä älyliikenteestä, EMU:n tulevaisuudesta ja globalisaation vaikutuksista Suomeen.

Viestinnän vuosi 2017: vapaakauppaa, omistajuutta ja perhevapaauudistus

Uudistuneen strategian mukaisesti EK:n viestinnän painopisteenä oli vuonna 2017 Suomen uudistuminen ja kasvu. Viestinnän pohjavirettä haluttiin säätää ratkaisukeskeisemmäksi ja nostaa esiin uhkakuvien sijaan Suomen mahdollisuudet.

Yksi merkittävimpiä viestinnällisiä avauksia vuonna 2017 oli EK:n suomalaisen omistajuuden toimintaohjelman julkistaminen. Omistajuusohjelmalla haluttiin nostaa keskusteluun omistajien merkitys kasvun ja työpaikkojen luomisen taustalla sekä kannustaa suomalaisia yritysten omistajiksi. Ohjelman 18 ehdotusta herättivät myönteistä keskustelua omistajuuden merkityksestä.

Brexitin eli Iso-Britannian EU-eropäätöksen vaikutusten arviointi nosti EU:n tulevaisuuden ja kauppapolitiikan vahvasti julkiseen keskusteluun. Donald Trumpin valinta USA:n presidentiksi loppuvuonna 2016 ja hänen näkemyksensä vapaakaupasta vahvistivat tätä keskustelua. EK:n asiantuntijat avasivat vapaakaupan ja protektionistisen kehityksen merkitystä Suomelle useissa eri tiedotusvälineissä.

EK:n suhdannebarometrien, investointikyselyjen ja luottamusindikaattorien perusteella voitiin vihdoin kertoa myönteisestä käännteestä Suomen taloudessa. Muista EK:n keskustelunavauksista kiinnostusta herättivät erityisesti perhevapaamalli ja kannustinloukkujen purkaminen. Maakunnallista näkyvyyttä lisättiin aiempaa aktiivisemmalla ja systemaattisemmalla mediatyöllä.

Sääntömuutoksen myötä EK enää ole osapuolena keskitetyissä tulopoliittisissa ratkaisuissa. Vuonna 2017 neuvoteltiin liittokohtaisesti ja myös työmarkkinaviestinnän osalta EK:n roolina oli toimia liittojen tukena.

Yhtiöt

EK-Tieto Oy

EK-Tieto Oy on EK:n kokonaan omistama koulutuspalvelu- ja tarjoava yhtiö. Yhtiö järjestää EK:n jäsenille suunnattua edullista koulutusta erityisesti työsuhdeasioissa, verotuksessa ja yritysturvallisuudessa. Tarjolla on sekä perusasioita että erityisteemoja ja ajankohtaisia lainmuutoksia koskevia kursseja. Yleisten kurssien lisäksi järjestetään myös yrityskohtaista koulutusta.

EK-Tieto Oy:n koulutuksiin osallistui kertomusvuonna hieman alle 2 000 henkilöä. Suosituimpia aiheita olivat ennakkoperintää ja työsuhdeasioiden perusteita koskevat koulutustilaisuudet sekä turvallisuusalan neuvottelupäivät.

EK-Tiedon toiminta on osa EK:n tarjoamaa jäsenpalvelua. Kouluttajina toimivat pääsääntöisesti EK:n ja ja EK:n jäsenliittojen asiantuntijat. EK-Tieto Oy:n palveluksessa oli kertomusvuoden lopussa sivutoimisen toimitusjohtajan lisäksi kolme työntekijää.

Työsuhdejuristit Oy

Työsuhdejuristit Oy tarjoaa EK:n jäsenyrityksille maksullista oikeusapua työsuhderiidoissa. EK-Tieto Oy omistaa Työsuhdejuristit Oy:n sataprosenttisesti. Työsuhdejuristit Oy:n palveluksessa oli kertomusvuoden lopussa päätoiminen toimitusjohtaja ja kaksi lakimiestä.

Työsuhdejuristit Oy hoitaa toimeksiantoja koko maassa. Jutut ohjautuvat yhtiölle joko EK:n jäsenliittojen kautta tai suoraan jäsenyrityksiltä. Yhtiö sai vuoden 2017 aikana noin 70 uutta toimeksiantoa. Isoimman jutturyhmän muodostivat työsopimusten yksilöperusteisten päättämisten riitauttamiset, mutta myös kollektiivi-irtisanomisia koskevia juttuja oli paljon. Suurin osa yhtiön hoitamista jutuista käsiteltiin yleisissä tuomioistuimissa, mutta yhtiön hoidettavaksi tuli myös työtuomioistuimessa vireillä olleita juttuja.

Toimitusjohtajalta

Kuva: Marjo Koivumäki

Suomen talous kääntyi kymmenen vuoden korpivaelluksen jälkeen kasvun tielle. Kasvu käynnistyi viime vuoden puolella ja vaikutti merkittävästi yritysten toimintaympäristöön.

Kasvun käynnistymiseen oli kaksi merkittävää syytä: maa-ilmantalon kasvu ja solmittu kilpailukyky sopimus. Sopimus oli siten poikkeuksellinen, että siinä leikattiin yritysten kuluja alentamalla sotu- ja eläkemaksuja sekä pidentämällä työaikaa. Myös julkisen alan lomarahoja leikattiin.

Syksystä 2017 käynnistynyt liittokierros lähti liikkeelle vientivetoisen palkkamallin pohjalta. EK:n päätös siirtyä keskitetyistä laajoista tulosopimuksista paremmin eri toimialojen tilanteet huomioivaan liittokierrokseen on merkittävä rakenteellinen muutos. Tämä muutos syvenee kierros kierrokselta kun paikallinen sopiminen mm. palkoista ja muista työehdoista tehdään enenevästi työpaikoilla, yrityksissä. Paikallinen sopiminen saa laajaa kannatusta kansalaisten keskuudessa. EK:n teettämän gallupin mukaan 69 prosenttia kansalaisista kannattaa paikallisen sopimisen lisäämistä (Taloustutkimus, 1003 vastaajaa).

Yrittäjyys ja omistajuus on EK:n keskeinen toiminta-alue. EK julkisti viime vuonna Suomalaisen Omistamisen Toimintaohjelman, jossa esitetään 18 eri toimenpidettä suomalaisen omistuksen vahvistamiseksi. Esitykset käsittelevät kotitalouksien ottamista mukaan osakesäästämiseen, verotusta, kasvun kannustamista ja rahoitusmarkkinoiden toimivuutta. Raportti sai osakseen laajaa julkisuutta ja nyt tärkeintä on ajaa ehdotetuista toimenpiteistä mahdollisimman moni seuraavan hallituksen ohjelmaan.

Viime vuonna julkisen vallan toimijat Tekes ja Finpro päätettiin yhdistää. EK osallistui valmistelutyöhön. Me korostimme yhdistyneen organisaation, Business Finlandin, asiakaslähtöisyyttä. Edelleen pidämme tärkeänä, että Business Finlandin henkilöstön painopistettä siirretään kotimaasta ulkomaille kansainvälistyvien yritysten tueksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta Sotea valmisteltiin kiivaasti maan hallituksessa. EK on vaikuttanut valmisteeseen monin tavoin myös tukemalla Hyvinvointialan Liiton

edunvalvontaa. EK:lle keskeistä on se, että uudistuksella kyetään leikkaamaan tulevina vuosina vääjäämättä nousevia kustannuksia. Tämä tapahtuu hyödyntämällä yksityisiä palveluntuottajia. Tämä tapahtuu niin, että valinnanvapautta lisätään - lisätään asiakkaan valtaa päättää mistä palvelunsa hankkii.

EU on Suomella ja suomalaisille yrityksille keskeinen viitekehys. EK vaikuttaa monilla tavoilla ja sektoreilla EU-päätöksentekoon niin kansallisesti kuin suoraan Brysselissä. Viime vuonna viimeisteltiin pääosin energia- ja ilmastopolitiikan päälinjat, samoin digitaalisia sisämarkkinoita edistettiin, mutta valitettavan hitaasti. Päähuomion viime vuonna varasti Iso-Britannian ero, Brexit. Kansanäänestyksestä alkaen on spekuloitu ja valmisteltu UK:n ja muun EU:n välistä suhdetta. EK:n jäsenyrityksille tärkein kysymys on se miten ja missä laajuudessa nykyinen vapaakauppajärjestely jatkuu.

Kilpailun edistäminen on aina, mutta erityisesti nyt yksi EK:n tärkeimpiä toimintakohteita. Maailma muuttuu ja markkinoita tulee avata ja taata siten yhtäläiset kilpailuedellytykset. Kunnat ovat yhtiöittäneet viime vuosina toimintojaan. EK toimii voimakkaasti kilpailu- ja hankintalainsäädännön avaamiseksi kilpailua edeltävällä tavalla. Myös lupajärjestelmämme kaipaa parantamista. Suomessa on vieläkin liian kankea ja monopolivinen lupajärjestelmä. Investoinnit ovat jumissa lupajonoissa. Tähän on jo saatu parannusta, mutta parempaan pitää vielä pystyä.

Kaiken kaikkiaan vuotta 2017 voidaan pitää muutoksen vuotena. Talous kääntyi, työmarkkinoilla siirryttiin liittokoh-taiseen työmarkkinamalliin sekä yleinen ilmapiiri kääntyi positiiviseksi.

Jyri Häkämies, toimitusjohtaja

EK:n jäsenliitot vuoden 2017 lopussa

- Autoliikenteen Työnantajaliitto ry
- Elintarviketeollisuusliitto ry
- Energiateollisuus ry
- Finanssiala ry
- Henkilöstöpalveluyritysten Liitto ry
- Hyvinvointialan liitto ry
- Kaupan liitto ry
- Kemianteollisuus ry
- Kiinteistötyönantajat ry
- Kumiteollisuus ry
- Logistiikkayritysten Liitto ry
- Lääketeollisuus ry
- Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry
- Medialiitto ry
- Muoviteollisuus ry
- Palvelualojen työnantajat PALTA ry
- Puusepänteollisuus ry
- Rakennusteollisuus RT ry
- Rannikko- ja Sisävesiliikenteen Työnantajaliitto RASILA ry
- Satamaoperaattorit ry
- Sivistystyönantajat ry
- Suomen Tekstiili & Muoti ry
- Teknokemian Yhdistys ry
- Teknologiateollisuus ry
- Yhteinen Toimialaliitto ry

EK:n hallitus 2017

Puheenjohtaja

- Toimitusjohtaja Veli-Matti Mattila, Elisa Oyj

Varapuheenjohtajat

- Hallituksen puheenjohtaja Risto Siilasmaa, Nokia Oyj
- Hallituksen puheenjohtaja Kari Jussi Aho, Rukakeskus Oy / Pyhäntunturi Oy

Muut jäsenet

- Toimitusjohtaja Kimmo Alkio, Tieto Oyj
- Toimitusjohtaja Jouni Lievonen, Kavika Oy
- Hallituksen puheenjohtaja Markku Moilanen, Ramboll Finland Oy
- Pääjohtaja Mikko Helander, Kesko Oyj
- Pääjohtaja Taavi Heikkilä, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK
- Toimitusjohtaja Pekka Vauramo, Finnair Oyj
- Toimitusjohtaja Juha Luusua, Eltel Networks Oy
- Toimitusjohtaja Henri Kuitunen, Steveco Oy
- Konsernijohtaja Jaana Tuominen, Paulig Oy
- Toimitusjohtaja Pekka Lundmark, Fortum Oyj
- Toimitusjohtaja Ari Kaperi, Nordea Pankki Suomi Oyj
- Toimitusjohtaja Tuomas Mikkonen, Barona Henkilöstöpalvelut Oy
- Toimitusjohtaja Olli Holmström, Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö sr
- Toimitusjohtaja Jari Rosendal, Kemira Oyj
- Toimitusjohtaja Juhapekka Joronen, SOL Palvelut Oy
- Toimitusjohtaja Jaana Korhola, Fazer Food Services Oy, Suomi
- Toimitusjohtaja Harri Kailasalo, Lemminkäinen Infra Oy
- Rehtori Jukka Mönkkönen, Itä-Suomen yliopisto
- Konsernijohtaja Vesa-Pekka Kangaskorpi, Keskisuomalainen Oyj

EK:n vuodelle 2017 valittu edustajisto

Varsinaiset edustajat

Autoliikenteen Työnantajaliitto ALT ry

Konsernijohtaja Antti Norrlin, Koiviston Auto -konserni	Toimitusjohtaja Tom Ward, Nobina Finland Oy
Toimitusjohtaja Pekka Auramaa, Auramaa Logistiikka Oy.....	Toimitusjohtaja Heikki Alanko, Oy Pohjolan Liikenne Ab

Elintarviketeollisuusliitto ry

Toimitusjohtaja Jari Elonen, Elonen Oy.....	Toimitusjohtaja Miska Kuusela, Helsingin Mylly Oy
Konsernijohtaja Leena Laitinen, Oy Snellman Ab	Toimitusjohtaja Matti Karppinen, Saarioinen Oy
Toimitusjohtaja Antti Orkola, Viking Malt Oy	Toimitusjohtaja Annika Hurme, Valio Oy
Toimitusjohtaja Marina Sabel, Riitan Herkku Oy	Toimitusjohtaja Juha Vanhainen, Apetit Oyj

Energiateollisuus ry

Toimitusjohtaja Antti Jukarainen, HeadPower Oy.....	Toimitusjohtaja Taisto Lehonmaa, Suomen Energia-Urakointi Oy
Toimitusjohtaja Elina Kivioja, Vattenfall Oy	Johtaja Riikka Hirvisalo-Oja, Caruna Oy
Toimitusjohtaja Jorma Korhonen, Pohjois-Karjalan Sähkö Oy	Toimitusjohtaja Arto Sutinen, Savon Voima Oyj
Toimitusjohtaja Tapani Liuhala, Elenia Oy	Toimitusjohtaja Lauri Virkkunen, Pohjolan Voima Oy
Toimitusjohtaja Pertti Laukkanen, Vantaan Energia Oy	Toimitusjohtaja Esa Lindholm, Kuopion Energia Oy
Toimitusjohtaja Patrick Wackström, Porvoon Energia Oy	Toimitusjohtaja Kimmo Nurminen, Paneliankosken Voima Oy

Finanssiala ry

Toimitusjohtaja Nina Arkilahti, Svenska Handelsbanken Abp	Talousjohtaja Tero Meriluoto, Svenska Handelsbanken Abp
Talousjohtaja Tommy Sandås, Veritas Eläkevakuutus.....	–
Henkilöstöjohtaja Harri Hietaranta, Danske Bank Oyj	Maaajohtaja Kenneth Kaarnimo, Danske Bank Oyj
Toimitusjohtaja Antti Kuljukka, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia	Varatoimitusjohtaja Eero Eriksson, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
Toimitusjohtaja Pasi Kämäri, Säästöpankkiliitto	Toimitusjohtaja Tommi Rytönen, Nooa Säästöpankki
Varatoimitusjohtaja Olli-Petteri Lehtinen, Nordea-konserni.....	Varatoimitusjohtaja Topi Manner, Nordea-konserni
Toimitusjohtaja Petri Niemisvirta, Mandatum	CFO Peter Johansson, Sampo Oyj
Henkivakuutusosakeyhtiö	
Talousjohtaja Pekka Pajamo, Keskinäinen työeläke-.....	Hallintojohtaja Timo Kaisanlahti, Keskinäinen työeläke-
vakuutusyhtiö Varma	vakuutusyhtiö Varma
Toimitusjohtaja Jari Sundström, LähiTapiola	Toimitusjohtaja Jukka Kinnunen, LähiTapiola Pääkaupunkiseutu
Keskinäinen Vakuutusyhtiö	Keskinäinen Vakuutusyhtiö

Henkilöstöpalveluyritysten Liitto ry

Toimitusjohtaja Mika Kiljunen, StaffPoint Holding Oy	Hallituksen puheenjohtaja Aaron Michelin, Enersense International Oy
Toimitusjohtaja Tuomas Mikkonen, Barona Henkilöstöpalvelut.....	Partner Tapio Vuojärvi, Citywork Oy

Hyvinvointialan liitto ry

Toimitusjohtaja Marja Aarnio-Isohanni, Esperi Care Oy.....	Viestintä- ja yhteiskuntasuhdejohtaja Lauri Korkea-osa, Attendo Oy
Toiminnanjohtaja Virpi Dufva, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto ry	Toimitusjohtaja Petri Pohjonen, Invalidiliitto ry
Toimitusjohtaja Martin Forss, Oral Hammaslääkärit Oyj.....	Toimitusjohtaja Kari Virta, MedGroup Oy
Toimitusjohtaja Janne-Olli Järvenpää, Mehiläinen Oy	Toimitusjohtaja Aarne Aktan, Pihlajalinna Oyj
Johtaja Aarne Kiviniemi, Sininauhaliitto ry	Toimitusjohtaja Ilkka Repo, Allergia- ja Astmaliitto ry
Toimitusjohtaja Petri Pitkäranta, Mikeva Oy	Toimitusjohtaja Olli Holmström, Helsingin Diakonissalaitoksen säätiö

Varsinaiset edustajat

Kaupan liitto ry

Toimitusjohtaja Harri Broman, <i>Broman Group Oy</i>	Toimitusjohtaja Riitta Huuhtanen, <i>Kalevala Koru Oy</i>
Toimitusjohtaja Catarina Fagerholm, <i>Instru Optiikka Oy</i>	Toimitusjohtaja Pasi Kohmo, <i>Silmäasema Fennica Oy</i>
Pääjohtaja Taavi Heikkilä, <i>Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta</i>	Toimitusjohtaja Juha Kivelä, <i>Pohjois-Karjalan Osuuskauppa</i>
Toimitusjohtaja Mikko Helander, <i>Kesko Oyj</i>	Johtaja Matti Mettälä, <i>Kesko Oyj</i>
Toimitusjohtaja Mikko Huopala, <i>Toyota Tsusho Nordic Oy</i>	Toimitusjohtaja Mikko Servo, <i>Satakunnan Autotalo</i>
Toimitusjohtaja Heikki Häggkvist, <i>Wetteri Yhtiöt Oy</i>	Toimitusjohtaja Tom Terinkoski, <i>Teknotoimi Oy Autokiila</i>
Apteekkari Risto Kanerva, <i>Espoon 1. Tapiolan apteekki</i>	Apteekkari Merja Kahela, <i>Riihimäki 1. Aurinko Apteekki</i>
Toimitusjohtaja Hille Korhonen, <i>Alko Oy</i>	Henkilöstöjohtaja Tytti Bergman, <i>Alko Oy</i>
Toimitusjohtaja Antti Määttä, <i>Osuuskauppa Keskimaa</i>	Henkilöstöjohtaja Susa Nikula, <i>Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK</i>
Toimitusjohtaja Sam G Nieminen, <i>SGN Group Oy</i>	Toimitusjohtaja Lauri Veijalainen, <i>Stockmann Oyj Abp</i>
Toimitusjohtaja Aki Ojanen, <i>Aspo Oyj</i>	Toimitusjohtaja Petri Heino, <i>Heinon Tukku Oy</i>
Kauppia Toni Pokela, <i>K-citymarket Iso Omena</i>	Toimitusjohtaja Jaana Hertsberg, <i>K-kauppiasliitto ry</i>
Toimitusjohtaja Ulla Pöllänen, <i>Väritukku Oy</i>	Toimitusjohtaja Kai Kaasalainen, <i>Tamro Oyj</i>
Toimitusjohtaja Lauri Sipponen, <i>Lidl Suomi Ky</i>	Hallituksen puheenjohtaja Antti Ruhanen, <i>Bassadone Automotive Nordic Oy</i>
Konsernijohtaja Daniel Ward, <i>Eurokangas Oy</i>	Toimitusjohtaja Timo Kopra, <i>Suomalainen kirjakauppa</i>
Toimitusjohtaja Heikki Väänänen, <i>Tokmanni Oy</i>	Henkilöstöjohtaja Heini Pirttijärvi, <i>Stockmann Oyj Abp</i>

Kemianteollisuus ry

Toimitusjohtaja Erkki Järvinen, <i>Tikkurila Oyj</i>	Toimitusjohtaja Jani Lösönen, <i>Ekokem Oyj</i>
Toimitusjohtaja Antti Korpiemi, <i>Berner Oy</i>	Toimitusjohtaja Ismo Pentti, <i>Borealis Polymers Oy</i>
Konsernijohtaja Paula Salastie, <i>Teknos Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Markku Jokinen, <i>Sievin Jalkine Oy</i>
Toimitusjohtaja Eero Sipilä, <i>Yara Suomi Oy</i>	Toimitusjohtaja Johanna Lamminen, <i>Gasum Oy</i>
Toimitusjohtaja Ulf Sjöblom, <i>Oy Forcit Ab</i>	Toimitusjohtaja Thomas Stendahl, <i>Bewi Styrochem Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Erkki Solja, <i>Kiilto Oy</i>	Toimitusjohtaja Olli Ylihärtilä, <i>Solenis Finland Oy</i>

Kiinteistöyönantajat ry

Hallituksen puheenjohtaja Antti-Pekka Aravirta, <i>Kiinteistö- ja ympäristöpalvelut Aravirta Oy</i>	Toimitusjohtaja Tomi-Erik Aravirta, <i>Kiinteistö- ja ympäristöpalvelut Aravirta Oy</i>
Toimitusjohtaja Ismo Heikkonen, <i>RTK-Palvelu Oy</i>	Toimitusjohtaja Johan Mild, <i>Coor Service Management Oy</i>
Toimitusjohtaja Pekka Ojanpää, <i>Lassila & Tikanoja Oyj</i>	Toimitusjohtaja Jukka Jäämaa, <i>ISS Palvelut Oy</i>
Toimitusjohtaja Kalevi Ranta, <i>Rovanapa Oy</i>	Toimitusjohtaja Heli Karppinen, <i>Kajaanin Huoltokeskus Oy</i>

Kumiteollisuus ry

Toimitusjohtaja Jukka Mäki-Lahna, <i>FP-FinnProfiles Oy</i>	Toimitusjohtaja Juha Niemi, <i>Stowe Woodward Finland Oy</i>
---	--

Logistiikkayritysten Liitto ry

Toimitusjohtaja Jari Immonen, <i>Suomen Kaukokiito Oy</i>	Toimitusjohtaja Ville Vähälä, <i>Vähälä Logistics Oy</i>
---	--

Lääketeollisuus ry

Toimitusjohtaja Päivi Kerkola, <i>Pfizer Oy</i>	Toimitusjohtaja Jyrki Liljeroos, <i>Santen Oy</i>
---	---

Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry

Toimialajohtaja Jouko Heinonen, <i>HOK-Elanto Liiketoiminta Oy</i>	Toimitusjohtaja Kimmo Simberg, <i>Etelä-Pohjanmaan Osuuskauppa</i>
Toimitusjohtaja Juho Jokinen, <i>Hotelli Polaris Oy</i>	Toimitusjohtaja Maria Muinonen, <i>Savenius Oy</i>
Toimitusjohtaja Aki Käyhkö, <i>Scandic Hotels Oy</i>	Toimitusjohtaja Tomi Lantto, <i>Antell-Ravintolat Oy</i>
Ravintoloitsija Jarkko Myllymäki, <i>Zipuli Oy</i>	Toimitusjohtaja Mika Moisander, <i>Beodos Oy</i>
Rinnetoimenjohtaja Tuomo Poukkanen, <i>Ylläs-Ski Oy</i>	Johtaja Tero Eskola, <i>Karjalohjan Päiväkumpu Oy</i>
Toimitusjohtaja Miikka Seppälä, <i>Tampereen Särkänniemi Oy</i>	Hallintojohtaja Niki Matheson, <i>Helsinki-viikon säätiö</i>

Varsinaiset edustajat

Medialiitto ry

Konsernijohtaja Alexander Lindholm, <i>Otava-konserni</i>	Toimitusjohtaja Pasi Vainio, <i>Kustannusosakeyhtiö Otava</i>
Toimitusjohtaja Matti Korkiatupa, <i>Ilkka-Yhtymä Oy</i>	Toimitusjohtaja Juha Blomster, <i>A-lehdet Oy</i>

Muoviteollisuus ry

Toimitusjohtaja Christian Sundberg, <i>Oy Fluorotech Ltd</i>	Toimitusjohtaja Jari Tervonen, <i>Pohjoismainen Solumuovi Oy</i>
--	--

Palvelualojen työnantajat PALTA ry

Toimitusjohtaja Jan Hanses, <i>Viking Line Oy</i>	Toimitusjohtaja Margus Schults, <i>TallinkSilja Oy</i>
Toimitusjohtaja Jyrki Iso-Aho, <i>Arkkitehtitoimisto A-Konsultit Oy</i>	Toimitusjohtaja Mikko Laakso, <i>Gainer Oy</i>
Managing Director Veijo Karosvuo, <i>Aviator Finland Oy</i>	Toimitusjohtaja Maunu Visuri, <i>Nordic Regional Airlines Oy</i>
Johtava viestintäkonsultti, partneri Tero Kekki, <i>Viestintä Oy Drum</i>	Liiketoimintajohtaja Simo Rosendahl, <i>Vakka-Suomen Puhelin Oy</i>
Toimitusjohtaja Niilo Kemppe, <i>SOL Henkilöstöpalvelut Oy</i>	Toimitusjohtaja Tom Kaisla, <i>Eilakaisla Oy</i>
Toimitusjohtaja Valdur Laid, <i>TeliaSonera Finland Oy</i>	Toimitusjohtaja Pauli Uusi-Kilponen, <i>Aina Group Oy</i>
Toimitusjohtaja Risto Liljeroos, <i>Prizztech Oy</i>	Toimitusjohtaja Veronica Lindholm, <i>Finnkino Oy</i>
Johtaja Mikko Luoma, <i>Caverion Industria Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Paavo Aro, <i>Aro Systems Oy</i>
Toimitusjohtaja Juha Luusua, <i>Eltel Networks Oy</i>	Toimitusjohtaja Pekka Salokangas, <i>Relacom Finland Oy</i>
Toimitusjohtaja Juha Murtopuro, <i>AVARN Security Oy</i>	Toimitusjohtaja Jarmo Mikkonen, <i>Securitas Oy</i>
Toimitusjohtaja Jarkko Nordlund, <i>MTV Oy</i>	Toimitusjohtaja Lauri Kivinen, <i>Yleisradio Oy</i>
Toimitusjohtaja Jarmo Nuora, <i>Rengasnuora Oy</i>	Johtaja Jukka Rosenberg, <i>Posti Oy</i>
Toimitusjohtaja Pekka Stenqvist, <i>DHL Freight (Finland) Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Jarmo Halonen, <i>Greencarrier Freight Services Finland Oy</i>
Toimitusjohtaja Tatu Tulokas, <i>Silta Oy</i>	Toimitusjohtaja Kirsi Paakkari, <i>SMT Oy</i>
Toimitusjohtaja Antti Vasara, <i>VTT</i>	Toimitusjohtaja Kari Savolainen, <i>Finavia Oy</i>
Toimitusjohtaja Mika Viuhvuori, <i>Viria Oy</i>	Toimitusjohtaja Antti Väisänen, <i>Warner Bros. International Television Production Finland</i>

Puusepäniteollisuus ry

Toimitusjohtaja Matti Rantaniemi, <i>Martela Oy</i>	Toimitusjohtaja Erkki Lumme, <i>Novart Oy</i>
---	---

Rakennusteollisuus RT ry

Toimitusjohtaja Mika Airaksela, <i>Rakennusliike Reponen Oy</i>	Varatoimitusjohtaja Hannu Anttonen, <i>Jatke Uusimaa Oy</i>
Toimitusjohtaja Per Fjäder, <i>Fjäder Group Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Mikael Tallqvist, <i>Ab Tallqvist Infra Oy</i>
Toimitusjohtaja Ville Hälinen, <i>LVI-Aitta Oy</i>	Toimitusjohtaja Heikki Pesu, <i>Are Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Hannu Löytönen, <i>Betset Oy</i>	Toimitusjohtaja Lauri Kivekäs, <i>Rudus Oy</i>
Konsernijohtaja Juha Metsälä, <i>Pohjola Rakennus Group PRG Oy</i>	Toimitusjohtaja Tuomas Särkilähti, <i>Skanska Oy</i>
Toimitusjohtaja Juha Pekka Ojala, <i>SRV Yhtiöt Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Esa Kiiveri, <i>Rakennustoimisto Arkta Oy</i>
Toimitusjohtaja Seppo Saarelainen, <i>Betonimestarit Oy</i>	Toimitusjohtaja Kalervo Matikainen, <i>Finnsementti Oy</i>
Toimitusjohtaja Harri Saarinen, <i>Katman Oy</i>	Toimitusjohtaja Jari Jussila, <i>Triasole Pinnoitus Oy</i>
Toimitusjohtaja Jarmo Yletyinen, <i>Terramare Oy</i>	Toimitusjohtaja Pekka Piirala, <i>Paupek Oy</i>

Satamaoperaattorit ry

Toimitusjohtaja Henri Kuitunen, <i>Steveco Oy</i>	Toimitusjohtaja Markku Mäkipere, <i>Stevena Oy</i>
---	--

Sivistystyönantajat ry

Toimitusjohtaja Anna Bertills, <i>Folkhälsan Utbildning Ab</i>	Rehtori Heikki Aho, <i>Keski-Pohjanmaan konservatorion kannatusyhdistys ry</i>
Vararehtori Keijo Hämäläinen, <i>Helsingin yliopisto</i>	Rehtori Mikko Hupa, <i>Åbo Akademi</i>
Rehtori Timo Karkola, <i>Ami-Säätiö, Amiedu</i>	Vararehtori Jukka Niiranen, <i>Suomalaisen Yhteiskoulun Osakeyhtiö</i>
Rehtori Gun-Marit Nieminen, <i>Haaga Instituutti -säätiö</i>	Rehtori Sirpa Lukkala, <i>Keskuspuiston ammattiopisto</i>
Rehtori Suvi Ronkainen, <i>Vaasan yliopisto</i>	Henkilöstöjohtaja Jouni Kekäle, <i>Itä-Suomen yliopisto</i>
Rehtori Henrik Wolff, <i>Yrkeshögskolan Arcada Ab</i>	Rehtori Teemu Kokko, <i>Haaga-Helia ammattikorkeakoulu Oy</i>

Suomen Tekstiili & Muoti ryToimitusjohtaja Pekka Nikkanen, *Image Wear Oy* Toimitusjohtaja Nina Kopola, *Suominen Oy***Teknokemian Yhdistys ry**Toimitusjohtaja Marko Saikkonen, *Oy Transmeri Logistics Ab* Liiketoimintajohtaja Jussi Armanto, *Berner Oy***Teknolohiateollisuus ry**

Toimitusjohtaja Kjell Forsén, <i>Vaisala Oy</i>	Toimitusjohtaja Kiuru Schalin, <i>Analyse Solutions Finland Oy</i>
Toimitusjohtaja Ingmar Haga, <i>Agnico-Eagle Finland Oy</i>	Toimitusjohtaja Panu Routila, <i>Konecranes Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Mika Halttunen, <i>Halton Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Päivi Leiwo, <i>Oilon Group Oy</i>
Toimitusjohtaja Tomas Hedenborg, <i>Fastems Oy Ab</i>	Johtaja Leena-Mari Lähteenmaa, <i>CGI Suomi Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Pekka Heikonen, <i>Pemamek Oy</i>	Toimitusjohtaja Antti Ranta, <i>Konepaja Antti Ranta Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Antti Herlin, <i>KONE Oy</i>	Toimitusjohtaja Satu Kivelä, <i>Cross Wrap Oy</i>
Toimitusjohtaja Pekka Horo, <i>Microsoft Oy</i>	Toimitusjohtaja Markku Teräsvasara, <i>Outotec Oy</i>
Toimitusjohtaja Jukka Hyryläinen, <i>KATKO Oy</i>	Toimitusjohtaja Markus Alholm, <i>ALSTOM Finland Oy</i>
Toimitusjohtaja Matti Kähkönen, <i>Metso Oy</i>	Toimitusjohtaja Hanna Halme, <i>Wallac Oy</i>
Toimitusjohtaja Vesa Laisi, <i>Vacon Oy</i>	Konsernijohtaja Jaakko Eskola, <i>Wärtsilä Oy Ab</i>
Toimitusjohtaja Liisa Leino, <i>Leino Group Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Jari Ollila, <i>Purso Oy</i>
Toimitusjohtaja Pertti Lemettinen, <i>Levypyörä Oy</i>	Konsernijohtaja Risto Salo, <i>Hollming Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Markku Moilanen, <i>Ramboll Finland Oy</i>	Toimitusjohtaja Tuomo Haukkovaara, <i>Oy IMB Finland Ab</i>
Toimitusjohtaja Eero Mäkinen, <i>Trafomic Oy</i>	Toimitusjohtaja Ralf Sohlström, <i>Reka Kaapeli Oy</i>
Toimitusjohtaja Jukka Nummi, <i>Stalatube Oy</i>	Toimitusjohtaja Kalle Isotalo, <i>Antti-Teollisuus Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Pauli Nurminen, <i>Hellmanin Konepaja Oy</i> .	Hallituksen puheenjohtaja Hannu Vaajoensuu, <i>Basware Oy</i>
Toimitusjohtaja Juha Näkki, <i>Etteplan Oy</i>	Hallituksen jäsen Jorma Nokkala, <i>Nokka-Yhtiöt Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Jari Paasikivi, <i>Oras Oy</i>	Toimitusjohtaja Pasi Tolppanen, <i>Maintpartner Group</i>
Toimitusjohtaja Jorma Paturi, <i>Meka Pro Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Erkki Kaijasilta, <i>T-Drill Oy</i>
Toimitusjohtaja Tuomas Pere, <i>Pintos Oy</i>	Konsernijohtaja JT Bergqvist, <i>Huurre Finland Oy</i>
Toimitusjohtaja Timo Salli, <i>Katsa Oy</i>	Hallituksen puheenjohtaja Nanna Hietala, <i>MSK Group Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Risto Siilasmaa, <i>Nokia Oy</i>	Toimitusjohtaja Jarmo Herronen, <i>Boliden Kokkola Oy</i>
Toimitusjohtaja Timo Suistio, <i>BMH Technology Oy</i>	Toimitusjohtaja Hans Sohlström, <i>Ahlström Capital Oy</i>
Toimitusjohtaja Pekka Tiitinen, <i>ABB Oy</i>	Maajohtaja Tommi Uitto, <i>Nokia Solutions and Networks Oy</i>
Hallituksen puheenjohtaja Antti Zitting, <i>Sacotec Components Oy</i>	Toimitusjohtaja Antti Ala-Talkkari, <i>Veljekset Ala-Talkkari Oy</i>

Yhteinen Toimialaliitto ryToimitusjohtaja Juha Laurio, *Lindström Oy* Hallituksen puheenjohtaja Jarmo Räsänen, *Olavi Räsänen Oy*

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 (Eteläranta 10), 00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
ek@ek.fi
www.ek.fi
@Elinkeinoelama

Julkaisun toimitus:
Teemu Lindfors

Ulkoasu:
Arja Nyholm | JUMO OY

Maaliskuu 2018

